

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.
(Začasno le trikrat na teden.)
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček. rač. začasno št. 13.321.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din, začasno 15 D.
za inozemstvo 35 Din, začasno 20 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mali oglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.
Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izid volitev v Julijski krajini.

Marsikoga je moralo presenetiti, da je dalo onkraj meje 450.000 Slovanov samo 29.078 volilcev za slovansko listo, dočim je ta še l. 1921 dobila 48.784 glasov. Če pojde še dalje to rakovo pot. bodo pri prihodnjih volitvah kandidati slovanske liste ostali brez volilcev. V čem so vzroki?

Prvič v fašistovskem terorju. Ljudstvo, ki se je bilo takšnega nasilja kakor l. 1921. je bilo deloma primorano glasovati za fašiste, deloma se volitev ni udeležilo.

Drugič v zemljepisni legi Julijske krajine. Ljudstvo teži k velikim gospodarskim središčem. v katerih imajo Italijani deloma večino. v splošnem pa vse važno gospodarstvo v svojih rokah. Slovan je tam od Italijana gospodarsko odvisen, to pa pomeni, da je tudi v nacionalnem oziru manj sposoben varovati svojo neodvisnost.

Sploh pa, kjer prihaja gospodarsko nasprotje v takšni meri v poštev kakor v Italiji, kjer je boj za socialno enakopravnost najostrejši. tam stopa nacionalni moment pri zaslužnjencu bolj v ozadje. Nacionalistični evangelij ne zadostuje vsakomur, da si nasiti lačni želodec, razredni boj postane marsikom bližji. Pri teh volitvah smo opazili, da so komunisti v prej izrazito slovensko-nacionalnih krajih močno napredovali.

Upoštevati moramo nadalje zelo težko posledico nacionalističnega terorizma in gospodarske obubožanosti: Ljudstvo v zasedenem ozemlju se izseljuje. Izseljevanje italijanskega elementa se toliko ne pozna, ker stopajo na njegovo mesto protežirani koritarji iz ostale države. Toda vsak slovanski človek, ki se izgubi iz domovine, pomeni v številu onih, ki ostanejo, luknjo. Takih lukenj pa se naredi vsako leto na tisoče.

Najstrašnejši vzrok nacionalnega propadanja našega življa v zasedenih ozemljih je beogradska in sploh vsa naša »odrešena« politika. Najbolj nacionalno zavednih, a pri tem hladno računajočih ljudi se mora polastiti ramodušnost, ko vidijo, da ni pričakovati iz teh krajev nobene stvarne pomoči, da prihajajo od tukaj le prazne obljube in »tolazbe«, v ostalem pa se naša buržujska politika vede vedno bolj prijazno napram buržujski, s šovinizmom prepojeni politiki rimskih diktatorjev. Naši režimi sklepajo z Mussolinijem »prijateljske« zveze, naši politični funkcionarji na odločilnih mestih se ne strašijo v pogajanjih z laškim imperializmom prodajati mu v svojo korist žive dele našega narodnega telesa brez vsakih pogojev.

S tem je v zvezi spoznanje, da nista moralni in materialni pritisk nad revnim ljudstvom v naši državi skoro nič manjša nego v Italiji. Tisoči Primorcev, ki so pribežali po preobratu k nam v državo »svobode« in »demokracije«, so morali na svojo žalost spoznati, da pri nas tudi ni nobene reda, nobene zaščite s strani socialopolitičnih faktorjev. premnogi med temi tisoči so izgubljeni kot irendentističen element, ki bi delal za priključitev neosvobojenega življa k naši državi. Ti so deloma tej državi sami obrnili hrbet, deloma so pritegnili s svojimi stiki še onostranske mase v svojo ideologijo malodušnosti. Na tisoče Primorcev, ki prihajajo po poslani na to stran, vidijo in slišijo pri vsakem obisku kaj takega, kar jih ne more navdušiti za nas. Trdim z mirno vestjo, da tiči v teh naših razmerah največ krivde. Če se večina ljudske mase na Primorskem prav nič ne veseli kakega eventualnega osvobojenja s te strani, najmanj pa iz Beograda. V teh naših razmerah je poleg egoizma, ki je lasten vsakemu človeku, največ krivde za to da prestopajo na oni strani kar trumoma v fašistovski tabor in si mislijo prav po tržaško: »Evviva la cucagna, dove che si beve e magna!« [Živijo tista domovina v kateri ješ in piješ.] Fašist jim daje kot fašistom — čeprav hlinjenim — vsaj mir, vsaj jesti, vsaj priliko, da počnejo, kar hočejo. Nič ne pomaga, če takim pripoveduješ, da to stanje ne more dolgo trajati in da se bliža strašen polom, ki utegne še nje pokopati. Oni vidijo, da jim značajnost v tem trenutku ne nudi nobene druge možnosti, kakor da jih bodo suvali na tej in na oni strani, pa gredo in prodajo značajnost listemu, ki jim da zanj vsaj večji kos kruha. To je grozno, ampak neumno bi bilo zakrivati to resnico.

Končno — ta vzrok je prav tako porazen kakor prejšnji: Propadanje narodne zavesti onkraj

meje je plod tudi gnilega, nemoralnega sistema, s katerim hoče tamošnje voditeljstvo gojiti narodnostni čut. To voditeljstvo — pop in advokat — ne gojita tega čuta s kakšnim organizacijskim delom, kakor bi bilo vredno moderne dobe, ne goji v ljudstvu kakih občečloveških elementov, morale, značajnosti, višjih spoznanj, kratkomalo vsega, kar dviga človeka nad pobalina, ga ne revolucionira proti nemoralni avtoriteti, temveč ga uči z lastnim vzgledom hliniti in pokoriti se pred njo, ga ne uči samostojno misliti in delati, temveč ga pita s publicimi frazami, s publicimi metodami političnega boja, ki ga je žnjimi pitalo v drugi polovici preteklega stoletja. Takrat si bil narodnjak in naprednjak in človek, če si plesal na proslulih čitalniških večerih, če si dal kaj v rodoljubne namene, če si šel za procesijo, v kateri so slovensko peli, če si nosil sokolsko kokardo v gumbnici in volil, ali vsaj zatrdjeval, da si volil za tega in tega znamenitega rodoljuba. Drugačnih dokazov za pošteno čuvstvanje ni nihče od tebe zahteval. Cesarstvo himno peli je bilo rodoljubno delo. Na Primorskem priporočajo voditelji Mammellijevo himno, no, pa smo na istem. Voditelji se sicer pri tem hlinijo — pa to je tem hujske, nikaar potem samo ljudstvu ne očitajmo nemožnosti in nemorale. Očitajo mu te čednosti patentirani tepci namreč prav radi, to smo videli takrat, ko so v takih voditeljskih šolah vzgojeni Slovenci pri plebiscitu na Koroskem glasovali za nemško državo...

In ta sistem se danes nadaljuje na Primorskem. Če si navdušen za tega znamenitega advokata in za onega o narodnosti govorečega popa, tedaj ti je pritisnjen na čelo uradni pečat dobrega Slovence in Slovana. Za vse drugo se ne brigaj, to bodo že advokati in popje med seboj opravili.

In res opravljajo. Že dolgo časa se med seboj pretepajo, kdo je sposobnejši za zastavonošo domovine milega kraja, kdo je bolj pripraven, da jo zastopa v parlamentu. In ker se ne morejo zediniti, se pa cepijo med seboj, Stari advokati dvigajo zastavo slovenskega naprednjaštva, mladi advokati in popje pridigujejo o Slovenstvu, ki naj bi bilo s krščansko katoliško moralno prepojeno. In »naprednjaki« se zopet cepijo med seboj in krščanski katoliki spet izrivajo drug drugega. Znani duhovnik Šček, ki je bil v prejšnjem parlamentu, je moral pri teh volitvah napraviti prostor nekim ambicioznim dohtarjem; ko smo čitali, da sta dr. Besednjak [klerikalec] in dr. Stanger izvoljena, je »Slovenski narod« takoj priobčil telegram, da se bo dr. Stanger najbrže odpovedal mandatu »v korist« dr. Wilfona. In nato so se tukajšnji klerikalci in tukajšnji naprednjaki zgrabili med seboj, kdo je kriv, da ni dobilo več advokatov poslanskega mandata. Med tem se je izkazalo, da je vendarle dr. Wilfau izvoljen, ne pa dr. Stanger. In hvala bogu, da se je vsaj tako izteklo, ker drugače bi še utegnili doživeti kak nov škandal, če bi se n. pr. izkazalo, da dr. Stanger le ne bi bil tako voljan prepustiti svoje koristi koristim dr. Wilfana. Ali pa bi bilo le boljše, da bi do tega prišlo, tak škandal bi marsikateremu v zasedenem ozemlju še veliko prej odprl oči!

Tako je tam doli. In ljudstvo ni več vse tako neumno, da bi se dalo izrabljati samo za prazne fraze. To ljudstvo zahteva dandanes že nekaj več nego same publosti iz znamenitega časa čitalniškega nacionalizma. To se je zopet pokazalo pri teh volitvah, zopet je prišla ta gola resnica na dan in te ne bodo spravili nobeni frazasti članki v buržoaznih listih s sveta.

Pokazati pa se še mora, da se neznajno [ne samo po lastni krivdi] prodajanje samega sebe za kos kruha tudi ne izplača, ker vsak kos kruha, ki si ga pridobiš z neznačajnostjo, ti postane prej ali slej strupen kamen v želodcu. Ljudstvo bo takrat spoznalo, da se mora brez voditeljev samo organizirati in si pomagati. Za ljudstvo v zasedenem ozemlju obstoji samo nevarnost, da do takrat že davno ne bo nič več vedelo o svojem pravem materinem jeziku. In pred to nevarnostjo zapirati z navadno frazo oči, je tudi ena najgrših neumnosti.

Veritas.

Razno.

SEJA NAČELSTVA KORUNOVCEV

je sklenila 30. marca 1.) da bo Konsumno društvo za Slovenijo podpirala z vsemi močmi Ker tistih, ki so pomagali Kristanu, ni izključila, je treba to tako razumeti, da bo podpirala Kristanov kurz.

2.) da bo nadaljevala prizadevanja za zedinjenje z Naprejevci, »Naprejevemu« laganju pa bo postavila nasproti resnico v svojem časopisu [t. j. v »Socialistu«, »Delavcu« in »Volksstimmi«]. Jemljemo z zadovoljstvom na znanje, da je s tem sprejela načelo javnosti in načelo resnice; to dvoje nas res lahko združi, zato predlagamo: kar začnite! Njen šeš ima na koncu včerajšnjega uvodnika lepo priliko. Škrb za volitve [to se pravi po domače za mandate] je dosegla popolno soglasje. Ker je »enotna fronta« skrahirala, se ponujajo strokovno organizirani advokati za voditelje rdečega veletoka pod parolo: za pobratimijo delavskega razreda. 4.] Svojo delegacijo v socialnih zavodih je pooblastila, naj čuva v teh zavodih po svoji previdnosti interese delavstva. Ali pomeni to začetek resnice? Odkritosčno priznanje, da je čuvala dozdej interese kapitala? »Po svoji previdnosti« se pravi, da ne več po Kocmurjevi, ampak po svoji — samo da ne vemo, čigava previdnost bo to! Če ne bodo potem upravni stroški še več požrli nego dozdej, ko veljajo 39%! Če bodo nagrade le nekaj večje, bo z 39% prišlo na 50% in to bo polovica. Zdi se nam pa, da bo tudi v bolniški blagajni in drugih socialnih zavodih prišlo do volitev, in takrat bo delavstvo pokazalo svojo previdnost, ki bo drugačna nego Čobalova. 5. Prvi maj bodo proslavljali samostojno. To bo zdaj lahko mogoče, ker je zagrebški OUZD poleg okrožnice št. 5.500 z dne 3. marca 1924 zaukazal, da mora popolnoma mirovati vse delo razen nedelj tudi: 28. junija [Vidov dan], 1. decembra [zedinjenje SHS], 17. decembra [kraljev rojstni dan] in 1. maja, to velja izrecno za vse veroizpovedi, torej tudi za Kocmurjevce in Korunovce. Ker jim bo dolgčas, pojdejo na procesijo, samo če bodo spravili skupaj tudi delavce vseh veroizpovedanj! V Ljubljani jih je veliko, in še J. Vehovca so v ta namen iz Tržiča prestavili v Ljubljano, torej bo lahko zelo lepo: političnih organizacij tam ni, vse bo vodila Korunova Strokovna komisija, strokovno organizirano delavstvo pa pojde gotovo za procesijo, ko »Delavec« tako lepo piše! Takole namreč:

»Gotovo je glavno, da smo delavci zavedni, solidarni, da imamo dobre, močne in enotne organizacije. Gotovo je, da prihaja šele v drugi vrsti v poštev, da to svojo zavednost, solidarnost ter svojo dobro in borbena organizacijo tudi na zunaj pokažemo, vendar brez pomena take manifestacije niso. Zunanji znaki naše notranje moči vlivajo omahljivcu pogum, navdajajo nasprotnika z respektom in potegnejo ljudi, ki gredo z večino, za seboj.

Zato tisti, ki pišejo o naših majskih slavnostih, ki so zgodovinski simbol borbene in odporne moči proletariata z omalovaževanjem, nimajo prav. Tudi zunanji znaki pomenijo mnogo, — prav zato je vpejljela na pr. cerkev procesije. Zato mora tudi proletarijat gojiti javne manifestacije. Naše delavstvo čuti da je tako. Zato je še vedno po svojih najboljših močeh pripomoglo, da je svoji prvi maj dostojno proslavilo in bo storilo isto gotovo tudi letos.

Če se pa s popolnim omalovaževanjem javnih manifestacij ne moremo strinjati, — pa jih na drugi strani tudi ne smemo tako precenjevati, da bi videli v njih stvar, ki je sama sebi namen.

Mi moramo pokazati prvega maja svetu silo svojega duha in moč svoje organizacije.

Ne smemo pa na prvi maj varati sebe in sveta in kazati, kakor našminkana lepota nekaj, česar ni.

To smo čitali v »Delavcu« 10. aprila. Ali vidite, kako se ne upa polemizirati z »Naprejem« pošteno, ampak dela to le skrito, med vrsticami? Pa še tega se boji, zato priporoča naša načela, ki jih drugače pobija! To je dokaz, da tudi njegovi čitatelji mislijo! In ker mislijo, bodo gledali na dejanja, ne pa na debelo tiskane besede! In prav to, kar »Delavec« debelo tiska, prav to »Naprej« izvršuje in bo tudi za 1. maj izvršil: moč duha in moč organizacij bo objavil v tabeli s točnimi številkami, pred katerimi se bodo »našminkane lepote« vse poskrile, ker jih bo sram, da dobivajo »omahljivcu pogum in nasprotniki respekt«!

Prvomejska številka »Napreja« izide 29. aprila s tabelo za marec. Poskrbite, da bo manj zamudnikov! Organizacije in zaupniki naj takoj naroče, koliko teh številčk naj jim pošljemo več nego navadno.

Seja pokrajinskega odbora se bo vršila na praznik 21. aprila na Zidanem mostu. Začetek ob 8.

konec ob 19. Začasni dnevi red: 1. Konstituiranje, 2. poročilo o prvem četrtletju 1924, 3. Pravila „Skupnega doma“, 4. Predlog volilnega reda za strankine zaupnike, 5. Razno.

Naši ameriški pufi. Jugoslovanska komisija za ureditev našega državnega dolga Ameriki je washingtonski vladi sporočila, da SHS svojih obveznosti zaenkrat ne more poravnati. Ameriški državni tajnik za finance je nato komisiji izjavil, da mu je prav žal. — Dobro. Kadar kakšna banka ne more izplačati svojih obveznosti, pravimo, da je banekrotna; če kak trgovec ne more plačati svojega dolga pravimo, da je insolventen; navadnim ljudem zapoje ob takih prilikah, kakor pravimo, boben. Kako se imenuje takšna reč pri ogromnem jugoslovanskem gospodarstvu, ki so ga naši režimi doslej tako „dobro“ vodili, da ni zmožno poravnati svojih dolgov, da mora od dolgov živeti, čeprav so ljudska bremena do države takšna, da jih ne moremo več prenašati? Taki državi pravimo, da je na kantu. Pa o tem je treba še najprej g. Pašiča in njegovega Radeta vprašati, ki sta to naše gospodarstvo vodila. Tadva nam bosta lahko dajala čisto miren odgovor, zakaj če je tudi država na kantu, njima ne bo treba razburjati se nad tem, onadva imata svojo živinico že v hlevu!

Zaradi razbojnikov poseben konzul. Angleška delavska vlada je imenovala posebnega angleškega konzula za Črno goro. To imenovanje so v londonški zbornici nekateri napačno razumeli in je nato vlada odgovorila, da je bilo potrebno, ker je nedavno tega neki angleški državljani doživel na jugoslovanskem ozemlju precej neprijetnosti, zaradi česar se je jugoslovanska vlada že opravičila. Angleška vlada bo skrbelo, da angleški potniki ne bodo brez vzroka in potrebe nadlegovani. — To se nazadnje tudi tako lahko razume, da so oblasti [carinske, varnostne itd.] nadlegovale tistega Angleža, vendar je verzija o razbojnikih verjetnejša. Naj bo, kakor hoče: če ne znajo tukaj sami reda napraviti, je prav dobro, da pridemo nekoliko pod angleško kuratelo. Ta slučaj je zelo značilen za mnenje, ki ga ima civilizirani svet o redu in varnosti v Jugoslaviji, kjer sedijo režimi na zakonih o redu in zaščitah.

Budimpeštanski grafiki so svojo stavko zmogovito končali.

Plebiscit za osemurnik na Nemškem. Splošna nemška strokovna zveza je imenovala komisijo, ki bi naj pripravljala vse potrebno za ljudsko glasovanje o 8 urniku. To glasovanje bo silno važno in ne samo za Nemško. Pri tem se izkaže, koliko je še prave razredne zavesti med nemškim proletariatom.

Nemška justica. Morilec prvega socialističnega predsednika na Bavarskem s. Kurta Eisnerja, neki grof Arco-Valley je bil pomiloščen. S tem je treba primerjati Zeignerjev proces in pa dejstvo, da noče bavarska reakcija nič slišati o izpuštitvi znanega s. Fechenbacha, ki ni absolutno ničesar drugega zakrivil, kakor da je resnico pisal in govoril. Za mentaliteto te družbe je tudi to pomenljivo: morilci so ji veliko bolj na srcu nego oni, ki resnico govorijo.

Stroški, ki se ne bodo nikdar povrnili. Nemški minister za zasedeno ozemlje je izdal spomenico, v kateri je izračunano, da je morala Nemška plačati za vzdrževanje antantnih zasedbenih vojsk do konca lanskega leta 5 in četrt milijarde zlatih mark. Ze sama medzavezniška komisija je požrla okrog 110 milijonov — številke govore, kako so njeni člani dobro živeli in da se jim je vojna res izplačala. Vsi ti stroški znatno nadkriljujejo vojno odškodnino, ki jo je morala I. 1871. Francoska plačati Nemčiji. Številke same govore, kako se izplačuje nemoralni imperializem zbesnelih diplomatov. Le da nosijo v vsakem slučaju stroške revni sloji, nikoli pa tisti, ki nemoralnosti počenjajo. Tudi francoskemu proletariatu, če se ne bo znal držati, se utegne zgoditi, da bo zopet enkrat kakor sedaj nemški proletariati plačeval stroške za to, da mora izmozgana Nemčija vzdržati celo bordele na razpolago francoskim zasedbenim četam.

Francoska zbornica je končala svoje delo. Volitve bodo zagotovo 11. maja.

Kako gradi angleška delavska vlada. Nedavno tega je sestavila posebno komisijo, ki naj bi proučila vprašanje, kako naj bi se na najlažji način odpravila stanovanjska sedita. Ta komisija je sestavljena iz najrazličnejših strokovnjakov, delavcev in podjetnikov. Te dni je končala svoje delo in predložila vladi načrt za zgraditev 2 in pol milijona delavskih stanovanj tekom 15 let. Določila je tudi cene stavbnemu materialu, tako da bodo špekulacije izključene. Pri tem načrtu je zanimivo sodelovanje podjetniških krogov, ki se postavljajo tako v vso drugačno luč nego naši požrešneži. Po uspehih imenovane komisije bo začela delavska vlada sedaj izvrševati svoje delo okrog stanovanjske mizerije.

Američanje in Japonci. Washingtonski senat je sprejel zakon, ki Japoncem prepoveduje priseljevanje v Združene države.

Vlada, ki ima nekaj soli v glavi. Med argentinsko vlado in rimskim sv. stolčkom je prišlo do prepira, v katerega so se vmešali jezuiti. Argentinska vlada je nato takoj spodila priorja Blanca čez mejo. Izdala bo naredbo za izgon vseh jezuitov iz države.

Kar vi potrebujete, to je Elzafluid. To je pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine!

Poizkusna pošiljka Din 27.— Lekarna Evg. V. Feller, Stubica Donja, Elzatrž št. 252. Hrvatska.

Dopisi.

MISEL PROLETARSKÉ ŽENE O SEDANJI POLITIKI.

Sodružica Marija Rakovčeva je v „Ljudskem glasu“ št. 12 objavila članek pod tem naslovom. Strinjam se s temeljno mislijo tega članka, da je potrebno proletarske dele zopet združiti, ker vem, kaj se pravi kopati ledino [celino] že od l. 1890. Koliko je bilo navzkrižja, nasprotstva, denunciantstva in preganjanja! In vendar je bilo takrat nekoliko drugače. Tudi takrat je prišlo kdaj med voditelji do nesporazumljenja, nikoli pa ne do razkola. Ustanovitelj železničarske organizacije Henrik Wintersberger je izstopil iz organizacije in vzrok nam je bil vsem znan. Pa on ni šel ustanavljati protioorganizacije, ni delal razkola, temveč je mirno gledal, da se je organizacija še nadalje čvrsto razvijala in cvetela do svojega viška, dokler niso prišli komunisti ter jo razdeljali.

V tem smislu naj bi delali tudi oni možje, katere Rakovčeva navaja, ti naj bi bili izstopili ali pa, kar bi bilo pametnejše, ostali v organizaciji ter jo izboljševali, seveda sporazumno s članstvom, in bi sedaj ne bilo tega razkola. Proletariat bi lahko stal na višku svoje moči, kakor je v Nemški Avstriji. Vsi tisti „zaslužni“ možje so morali pri ustanavljanju novih strank in listov vedeti, da je ta njihov korak v škodo naše edine prave organizacije, v kateri so oni dolga leta sodelovali. Vzrokov razdora nikakor ni treba nam podtikati, ker mi stojimo trdno in zvesto v eni in isti organizaciji z istim glasilom „Naprejem“, torej smo še vedno v starih postojankah in se nismo odcepili. Pri nas lahko najde prostor vsak pošten in dobro hoteči proletarec. — Martin Pondelak.

ORJUNI ZA KLOBUK

Najnovejši „rešitelj“ slovenskega delavstva „Orjuna“ je bila ustanovljena pod protelktoratom kapitalistov — demokratov in piše seveda kapitalistično, svoj pisarijo pa beli z ocvirki bliščičih narodnih fraz. Iz njene pisare je razvidno da imajo „Orjunci“ nalog oz. cilj podirati delavske organizacije, v katerih ni prostora za razne delamrže akademike. Od tod tudi ta jeza na strokovne tajnike, ki so izšli iz članstva, torej delavstva. Da je „Orjuna“ v službi kapitalistov, gotovo ne bo več dvomil niti najbolj zaslepljeni delavec ne, če bo vedel, da prinaša „Orjuna“ največ inseratov od članov Zveze industrijev, s katerimi se plačajo vsi stroški tiska in stroški delamržnih orjuncsev. Med temi inserati manjka le še ime gg. Rebeka in Westma v Celju, katera sta skupaj organizirana pri Zvezi industrijev, v imenu Zveze industrijev pa manjka tvrdka „Zlatorog“ o kateri pravijo g. Orjunci, da so njen inserat odklonili iz narodnih razlagov. Ta narodni razlog se pa nahaja najbrže v tem, da Zveza industrijev ne dovoli inseratov od nečlanov v svojem glasilu „Orjuni“, kajti gg. člani plačujejo Zvezi industrijev teže denarce za članske prispevke, ki znašajo za vsakih 300 delavcev po 600 Din polletno, to j. nad 3 Din mesečno od vsakega delavca. To so dohodki, katere vplačujejo pravzaprav delavci za svoj bič in za svoje junce pri kapitalistični organizaciji Zv. Ind. katera je ustanovila zloglasno „državotvorno“ „Orjuno“. Zveza industrijev dobiva torej od vsakega delavca po 3 Din mesečno ne direktno, pač pa indirektno, ker jih na račun delavstva vplačuje gg. Jakob Accetto, stavbno podjetje v Ljubljani, „Apnenik“ v Celju, Celotti v Ptuj, družba opekarn v Račjem, Julius Glaser v Mariboru, Konrad Goligranc v Celju, Alojz Goričar v Mozirju, Kamnoseška družba v Celju, Franc Ravnikar v Ljubljani, Keramična industrija v Libovjah in v Petrovčah. Sjedinjene tvornice stakla, d. d. Hrastnik Zagreb, Stavbna družba inž. Dukič v Ljubljani, „Slograd“, gradbena družba z. o. z. v Ljubljani, Splošna stavbna družba, Maribor, Trboveljska premogokopna družba, Cinkarna Celje, Čater, Celje. A Westen Celje in „pobožni“ Pollak v Ljubljani, ter še nad 200 drugih podjetij s sklepnim številom 20.000 delavcev a 3 Din mesečno znaša 60.000 Din mesečno dohodkov za krvosese proletarijata okrog Zveze industrijev in njihove hlapce okrog „Orjune“. 60.000 Din plačujejo delavci v temne fonde kapitalistične, iz katerih se vzdržujejo akademični krokerari, ki vodijo fašistovsko organizacijo v Jugoslaviji.

Za dokaz kapitalistične „narodnosti“ naj služi še naslednji slučaj: Orjunci pravijo, da so za zaščito slov. delavcev in da izganjajo Nemce. V tovarni beloprstene posode v Gotovliah pri Žalcu, kjer imajo demokrati svojo irdnjavo, je tovarna last Nemca Vasolda in Slovenca Strupija, trgovca in demokrata v Celju. V tej tovarni se je nahajal samo eden Nemec [Gerold] dokler je bil Vasold sam. Sedaj pa, ko je tudi Slovenec zraven prišel, je pa slovenski ravnatelj odpuščen in najeli so nemškega. Tam nahajajoče se slovensko delavstvo je vložilo že protest, a žal vse zastoni, ker kakor izgleda se inspektor dela g. inž. Dejak prav nič ne briga za zakonite določbe. Omenjena tvrdka oz. gg. slovenski Nemci priznajo le takega obratnega zaupnika, ki ni internacionalno organiziran in ki razume nemško. Kako bi vam lahko zapeli „Lepa naša domovina“, ki skrbi za obstoj raznih „or“-juncev, da prodajajo narodnost na debelo v interesu kapitala, in da tako

uničijo delavcem to, kar jim je dala internacionalna ideja dela. Tako gg. orjunci, kar vas je zapeljanih, sedaj vrzite kapitalistične inserate iz svojega lista, in samokrese iz žepov in očistite ta „narodni“ duh in moralo, potem pa pridite, da bomo naprej govorili. Dokler pa tega ne storite, Vam odrekamo pravico govoriti v imenu delavstva in naroda, ker ste izdajali naroda in trgovci z delavskimi dušami!

Celje. Popravek: V poročilu iz seje obč. sveta celjskega je naš poročevalec poročal, da je referent finančnega odseka g. dr. Božič na seji izjavil da se razen njega in g. podžupana Žabkarja nobeden klubovih načelnikov ni udeležil seje klubovih načelnikov, na kateri se je razpravljalo o Leskoškovem predlogu radi 50.000 Din podpore nezaposlenim delavcem. Vsled tiste izjave je naš poročevalec smatral, da tudi Koren ni bil na seji. Na klubovi seji obč. odborikov SSJ v Celju dne 14. IV. je pa predsednik Koren izjavil, da je bil na dotični seji navzoč in da mu je g. dr. Božič izjavil, ko ga je tozadevno vprašal, da je on povedal le, da je manjkal klubov načelnik SLS g. dr. Ogrizek in za JDS g. dr. Kalan. Korenov prijatelj Felicijan je trdil, da je bila izjava dr. Božiča taka, kakor je Koren izpovedal. Sodrug Leskošek je konstatiral, da je bila izjava dr. Božiča taka, kakor je zgoraj napisana, ter je na podlagi tega poročevalec „Napreja“ smatral, da Korena ni bilo na seji klubovih načelnikov. Sodrug Leskošek je zahteval, da tudi odborniki, ss. Deleja, Speglič in Pugmeister izpovejo, kaka je bila izjava g. dr. Božiča na plenarni seji, Omenjeni odborniki razen Felicijana so pa izjavili, da se ne spominjajo več izjave dr. Božiča, nakar je nastal konflikt na klubovi seji SSJ.

Žalostno je torej, da se zastopniki delavstva v spornih vprašanjih ne spominjajo izjav meščanskih odbornikov, katere bi lahko tistemu, ki je svojo dolžnost storil, na ugledu pri delavcih škodovala. Sodrug Leskošku je klub obč. odborikov SSJ naročil, da prinese v eni prihodnjih številkih „Napreja“ popravek, da je bil Koren na seji klubovih načelnikov navzoč. Radevolje prinašamo popravek, ker ne maramo delati nikomur krivice. Obžalujemo le, da se izmed socialističnih obč. odborikov razen s. Leskoška in poročevalca nihče ne briga za izjave meščanskih zastopnikov, zlasti take, ko gre za načelno vprašanje delavstva ob času, ko podjetniki delavce in delavske zastopnike izigravajo [Op. por. Zopet nov dokaz, da je potrebno, da naši delavci posejajo seje javnih korporacij in da na ta način kontrolirajo svoje zastopnike, ki imajo slab spomin.]

Za smeh in kratek čas! V Celju so delavski zaupniki dne 14. IV. imeli v neki gostilni sejo. V predstobi je sedel dobrorejeni trgovec pri polnoobdarjeni mizi z vinom. Ko je eden izmed zaupnikov šel mimo te mize, ga vpraša ta trgovec: Was macht Ihr auf eurer Sitzung? Es hilft so alles zam nix! (Kaj delate na seji? Saj tako vsesкуп nič ne pomaga!)

Zaupnik odgovori temu dičnemu gospodu, da se na seji razpravlja o odpravi privatne lastnine.

Trgovec: Kaj pa boste potem naredili s tistimi, ki nočejo delati?

Zaupnik: Tisti bodo od glada poginili, ker jih družba skupnosti ne bo več hotela vzdrževati, kakor to dela današnji individualistično kapitalistični družabni red, da so tisti, ki nič ne delajo, bogati, delavci pa revni in jetični radi pomanjkanja hrane.

Trgovec (ves vznemirjen) in njegova soproga: Kaj boste vi, socialni demokrati, vi, ki imate 3 struje!

Zaupnik: Da, tri struje so radi tega, ker ena zagovarja privatno lastnino, druga tajnost, mi smo pa za javnost, da bi moral vsak pokazati, koliko zasluži (oziroma profitira). Trgovci nam pa sploh nič ne pomagajo.

Trgovec: Oho, dal sem še vsakokrat, kadar je prišel kdo pobirat.

Zaupnik: To ni nič, to je miloščina, katero mi revolucionarni socialisti odklanjamo. Sicer pa celjski trgovci pobirajo denar od celjskih delavcev, inserate pa imajo v „Novi Dobi.“

Državna borza dela v Mariboru že ves mesec vleče nekega delavca za nos. Začetkom mu je obljubljala podporo, ko pride nov kredit, zdaj pa mu je sporočila, da kredita ni, kakor bi moral navadno biti. Sporočila mu je tudi, da potrebujejo v Sarajevu delavcev njegove stroke. Delavec je pisal v Sarajevo, pa sploh ni dobil odgovora. Vprašal je DBD v Mariboru, kaj je vzrok, in odgovorila mu je naj še enkrat piše. Gospode pri tem državnem uradu vprašamo, ali imajo res tako nezmožen informativni aparat, ali pa so le tako nagajivi.

KAJ POMAGA PROTI POTRESOM?

Zidanje cerkva. „Slovenec“ nam o tem čisto resno pripoveduje:

„Potresna procesija gre velikonočno nedeljo... iz stolne cerkve... v cerkev sv. Jožefa (v Ljubljani). Gradnja te cerkve je bila namreč zaobljubljena v pastirskem pismu blagopokojnega knezoškofa dr. Misije z dne 5. maja 1895., in se imajo odslej v njej opravljati petere sv. mase v čast zavetnikom proti sibi potresa.“

In vendar je takšno naše mnenje, da jim ne bodo pomagali ne zavetniki ne slovniške strahovitosti, klerikalcem namreč, da bi se jim ne majala več tla pod nogami!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

17. IV. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem. 120